

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА
„СТЕФАН ВАСИЛЕВ”
СВИЛЕНГРАД, УЛ. ”МАКСИМ ГОРКИ” № 2А
тел: 0379-71651; e-mail: pui.svilengrad@abv.bg
<http://csop-svilengrad.com>

УТВЪРЖДАВАМ:

БИНКА КАШЕРОВА
ДИРЕКТОР НА ЦСОП „СТЕФАН ВАСИЛЕВ”
ГР. СВИЛЕНГРАД

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА
ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА**

**ЦСОП „СТЕФАН ВАСИЛЕВ”
ГР. СВИЛЕНГРАД**

2025/2026 година

*Настоящата програма е приета на заседание на Педагогическия съвет
с Протокол №11/11.09.2025г., влиза в сила от 15.09.2025 г.*

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Програмата за превенция на ранното напускане от училище е разработена във връзка с чл. 263 ал. 1 т. 8 от ЗПУО и е продължение, приложимо в конкретните условия на ЦСОП „Стефан Василев“ - гр. Свиленград на всички европейски и национални стратегии, чиито цели са свързани с опазване на човешките права, подкрепа на грамотността, равен старт независимо от етнос, раса, вероизповедание, пол, произход, имуществено състояние, както и закрила при наличие на данни за въвличане в дейности, неблагоприятни за физическото, психическото и нравствено образователното развитие на децата.

Залага се на добрата комуникация между институции – Кметство/ Общинска администрация; Агенция „Социално подпомагане“; Държавна агенция за закрила на детето; родители, ученици и педагози. Базира се на Механизма за превенция за отпадането от образователната система на деца в задължителна училищна възраст и други приети документи: контрол на редовното и точно отразяване на отсъствията и намаляването им; Механизъм за противодействие на тормоза.

Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование „отпадане от училище“ е отписването от училище на ученик до 18 г. възраст преди завършване на последния гимназиален клас, ако лицето не е записано в друго училище.

Програмата представя:

- анализ на състоянието в училището - определяне на рисковите групи ученици, застрашени от отпадане в ЦСОП „Стефан Василев“ - гр. Свиленград и прилагане на мерки, свързани с превенцията, работещи по отношение на справянето с риска от отпадане от училище;
- дефиниране на дейности, насочени към идентифицираните рискови групи от ученици, предлагащи промяна в нагласите с цел повишаване мотивацията на учениците за учене, чрез предлагане на качествено образование - използване на интерактивни методи на преподаване, повишаване квалификацията на учителите, превръщане на центъра в желана територия - подобряване на МТБ, включване на учениците в извънучебни форми, проекти и целодневна организация на учебния процес, приоритети, дефинирани в Стратегията за развитие на ЦСОП, Плана за дейността на ЦСОП и Плана за квалификация на педагогическите специалисти;
- дейности за взаимодействие между родители, ученици и педагогически персонал;
- обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни;
- усъвършенстване на системата за събиране на актуална информация за движението на учениците.

II. АНАЛИЗ НА ПРИЧИНИТЕ ЗА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

Отсъствията на учениците от учебен час и отпадането им от системата на образованието е във фокуса и визията на центъра. В политиките и мерките за предотвратяване на преждевременно напусналите образователната система и за повторна интеграция съществуват четири общи проблема, чието преодоляване определя стратегическия успех:

1. Признаване на проблема и решимост на първо място той да се смекчи и, ако е възможно, да се предотврати, а след това преждевременно напусналите да бъдат повторно интегрирани в образованието.

2. Приоритетно стратегическо планиране и провеждане на политики ориентирани към предоставяне на услуги и осигуряване на подходяща и ефективна подкрепа за преждевременно напусналите образователната система и за онези, които работят с тях.

3. Проява на творчество, новаторство, гъвкавост и желание за промяна от страна на хората, педагогическите специалисти и учениците при решаване на индивидуалните проблеми, пред които са изправени преждевременно напускащите образователната система и младежите в риск.

4. Проява на мотивирано и активно отношение към образованието от педагогическите специалисти и учениците при формиране на знания, умения и отношения в българската образователната система и младежите.

Като основни причини за отсъствията и отпадане на учениците се открояват:

Социално – икономическите причини са един от основните фактори за натрупване на голям брой неизвинени отсъствия и отпадане. Икономическите условия са важен фактор за ниското образователно равнище и за отпадането от образователната система, но тези условия винаги действат в комплекс с останалите.

- Ниското образование на голяма част от родителите;
- Липсата на образователни и друг тип ценности и традиции;
- Отношение към децата, като към източник на прехрана или ангажиране с грижи за други членове в семейството – по-малки деца или възрастни хора;
- Бедността на семейството оказва цялостно негативно влияние върху мотивацията за включване в образователния процес и социална адаптация. Липсата на подходящи битови условия е причина за невъзможността за самостоятелна подготовка;
- Миграция на родителите – през последните година този проблем е особено актуален. Често при миграция на родителите в чужбина децата остават в семейства на роднини, които нямат особен ангажимент към тяхното образование. През последните години се засили и тенденцията родителите да вземат децата си в чужбина.

Образователно-педагогическите причини са свързани с организацията на образователния процес в центъра. Основните причини за отпадане от образователната система и натрупване на голям брой отсъствия са:

- Съществени затруднения, свързани с усвояването на учебното съдържание и учебния материал; с владенето на българския език, като средство за комуникация, с наличието и развитието на навици за учене. Наред с изведените етнически и социални предпоставки за опасността от отпадане от образователната система, влияние оказват и личностно-психологическите проблеми сред децата. Сред част от децата с ромско самосъзнание се създават трайни задръжки и негативни нагласи и очаквания, чувство за неуспех, за отчуждение от натрупания училищен опит, чувство за неувереност в самия себе си. Те имат незрели нагласи и възприятия, нисък статус на постижения, липса на мотивация, неспособност да вземат решения и да се самоорганизируют.
- Рискови групи
Ученици от всички етапи на обучение, които са застрашени от отпадане по различни причини – за които съществува обективен риск от социално изключване и липсват форми за социална подкрепа;
В по-общ смисъл целевата група включва всички ученици от центъра като смисъл на превенция.

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Главна цел: Намаляване броя на учениците в риск от отпадане по различни причини

Подцели:

1. Намаляване на отсъствия по неуважителни причини.
2. Повишаване интереса и активността на учениците в риск към учебния процес.
3. Мотивиране учениците за постигане на по-добър успех.
4. Преодоляване на обучителните трудности.
5. Привличане на родителската общност в центъра като активен участник при прилагане на цялостен подход за тясно сътрудничество между дома и образователната институция.
6. Изграждане на мотивация за посещение на центъра и участие в живота на общността в ЦСОП.
7. ЦСОП „Стефан Василев“ - гр. Свиленград да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение.

IV. ДЕЙНОСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Реализиране на мерки за проследяване на отсъствията на учениците.

Отг.: ръководители на групи;
Директор
Срок: ежемесечно

2. Контрол на редовното и точно отразяване на отсъствията на учениците в електронния дневник и задължителната документация.

Отг.: ръководители на групи,
Директор
Срок: ежемесечно

3. Съвместни дейности с родителите за преодоляване на проблема със закъсненията и отсъствията на учениците и непосещаването на учебни занятия.

Отг.: ръководители на групи
Срок: постоянен

4. Тематични срещи с родители по проблемите на отговорността за възпитанието и образованието на децата и общите задължения – учител, родител.

Отг.: педагог. спец., терапевти
Срок: 4 пъти в годината

5. Повишаване ангажираността и участието на родителите в дейности извършвани в и извън центъра.

Отг.: ръководители на групи
Срок: постоянен

6. Включване на учениците в извънкласни дейности.

Отг.: педагогически специалисти
Срок: постоянен

7. Осигурен достъп до спортната база на центъра и включване в спортни състезания и прояви на центъра.

Отг.: педагогически специалисти
Срок: постоянен

8. Социализиране и интегриране на учениците, за които българският език не е майчин.

Отг.: педагогически специалисти;

- терапевти
Срок: постоянен
9. Картотекиране на ученици в риск с превенция задържането им в центъра
- Отг.: ръководители на групи
Срок: постоянен
10. Индивидуална работа на ръководители на групи със застрашени от отпадане ученици.
- Отг.: ръководители на групи
Срок: ежеседмично
11. Създаване на график за провеждане на консултации с родители и ученици
- Отг.: терапевти
Срок: м. септември
12. Провеждане на консултации със семействата или настойниците на ученици в риск
- Отг.: ръководители на групи
Срок: постоянен
13. Беседа по здравно и гражданско образование, организирана и провеждана от ръководителите на групи, мед.фелдшер и външни организации.
- Отг.: ръководители на групи
Срок: през учебната година
14. Подпомагане на застрашени и социално слаби деца.
- Отг.: ръководители на групи
Срок: периодично
15. Разработване и прилагане на мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на инспектор ДПС, МКБППМН
- Отг.: ръководители на групи
Срок: постоянен
16. Мерки по правилника на ЦСОП.
- Отг.: ръководители на групи
Директор
Срок: постоянен

V. МЕРКИ

1. Участие в организираните от центъра празници.
2. При положителни резултати, ученикът да бъде поощряван с грамота, награда и др.
3. Провеждане на беседи, филми, презентации с учениците и техните родители.
4. Участие в дейности, провеждани в центъра, областни и национални конкурси.
5. Дейности с участието на родители:

Привличане на родителите и ангажирането им с живота в центъра и в решаването на проблеми, свързани с деца, застрашени от отпадане; създаване на активна връзка между центъра и родителската общност.

- Предоставяне на възможност на родителите да участват в живота на центъра;

- Подпомагане дейността на учителите при работа с деца със СОП, работа по проекти, търсене на партньорства;
- Организиране на информационни кампании сред родителите с помощта на образовани и реализирали се хора от общността;
- Организиране на срещи по професионално ориентиране с цел мотивиране на учениците за редовно посещаване на центъра и ефективно усвояване на учебни знания, като условия за избор на специалност и добра реализация за в бъдеще;
- Алтернативи за осмисляне на свободното време на учениците съвместно с родителите.

VI. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Количествени показатели	Качествени показатели
Брой ученици със спрени месечни добавки;	Позитивно отношение към образователно - възпитателния процес;
Брой ученици, редовно посещаващи центъра;	Повишаване на нивото на компетентност на учениците;
Намаляване на броя на неизвинените отсъствия;	Активно участие в живота в центъра;
Намаляване на броя на учениците със спрени месечни добавки;	Засилване на чувството за принадлежност към тази общност;
Намаляване на броя на преждевременно отпадащите от образователната система;	Развитие на способността на учениците за съвместни дейности с връстници;
Намаляване на броя на провинилите се ученици;	Положителна промяна в климата на центъра;
Намаляване на броя на учениците в риск.	Привличане на родителите към общността на центъра.